

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ
„LECTURĂ CA ABILITATE DE VIAȚĂ”
etapa locală, 25 februarie 2023
Nivelul 3 – clasele a IX-a și a X-a**

VARIANTA 1

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Punctajul maxim este de 60 de puncte. Nu se acordă puncte din oficiu.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text de la cele trei subiecte, apoi cerințele, și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

VIAȚA ÎNCEPE VINERI
de Ioana Pârvulescu

LUNI 22 DECEMBRIE

Un început de săptămână greu

Am un obraz dolofan, cum nu l-am mai avut din copilărie. Parcă aș fi cu gura plină. Nu mi-ar sta rău, dacă celălalt n-ar arăta, în schimb, flămând, ba chiar flămânzind de multă vreme. Deci jumătate din față e îmbuibată, jumătate lihnită. Descoperirea am făcut-o de cum am deschis ochii. Am simțit boala în mine. M-am speriat și, desculță, m-am dus până la oglindă. Și-acolo am văzut o fată cu o bonetă caraghioasă, roz, de sub care ieșeau șuvițe negre, obrazul bombat, iar în albul ochilor tot felul de vinișoare roșii, cum sunt desenate uneori în cărțile de anatomie ale lui papă. Semănau cu rămurișul și mă jenau ca praful. Ce-o mai fi și asta? Nisip în ochi și falcă umflată. Mi-ar fi plăcut să studiez medicina. Cum stă boala ascunsă și-apoi, hop, peste noapte iese la suprafață și devine vizibilă, sare-n ochi, uneori la propriu, ca la mine. Papă e plecat, vine abia diseară. Rău e să n-ai doctorul la tine-n casă. Deci stau așa până diseară. N-am știut dacă să-mi mai fac baia, dar până la urmă am făcut-o. N-am știut dacă să-mi spăl dinții. Până la urmă i-am spălat, dar cu grijă la măseaua care mai mult pulsa decât mă durea. M-am îmbrăcat în rochia „gris souris”.

Șase unghii fuseseră deja tăiate și stăteau grămăjoară pe măsuța de toaletă, iar patru mai erau, cu arcul lor subțire și alb, pe mâna dreaptă a celei care scrie aceste rânduri. Firește, acum, când scriu, și cele patru s-au dus după cele șase. Dar situația era așa cum am descris-o, șase la patru, obraz umflat, nisip în ochi, rochie cenușie, când în cameră a intrat Safta și mi-a întins pe tava de argint, cu emoție vizibilă, o carte de vizită. M-a luat cu frig când am citit numele. Casa era toată cu fundu-n sus, în plină curățenie, iar eu – vezi mai sus. Desigur, cine altul ar fi avut curajul să vină fără să se anunțe, luni dimineța! Safta ținuse întotdeauna cu el, chiar împotriva stăpânei ei (de mine e vorba!), dar așa

se întâmplă, nu trebuie să te încrezi niciodată în cei pe care-i plătești. Mai devreme sau mai târziu te trădează: dacă nu din pizmă sau din ură, atunci din dragoste. Cred că și Safta e una din multele june care nu-i rezistă. E drept că el se poartă frumos cu servitorii, ceea ce este, cred, una din marile lui însușiri. Una din puținele lui mari însușiri... Cealaltă e... nu mai are deloc importanță.

Ce-am făcut? Am continuat să-mi tai aparent liniștită unghiile, operație pe care o fac singură, spre deosebire de alții, apoi i-am spus fetei:

— Nu cunosc nici un domn Alexandru Livezeanu. Cunosc un domn Hristea Livezeanu, o doamnă Maria Livezeanu, o fostă domnișoară Marioara Livezeanu, măritată Vișinescu și divorțată Livezeanu, o domnișoară Elena, care e sora doamnei-mame, nemăritată și nedivorțată, îl cunosc pe gentilul domn Mihai Livezeanu, zis Mișu, student la medicină, la Paris, care a avut amabilitatea să mă invite anul trecut la ziua lui onomastică, dar nici un domn Alexandru Livezeanu. Așa că nu-l pot primi, nici acum, nici altă dată. Spune-i că nu mai are ce căuta în strada Fântânei, să uite de existența acestei case și a familiei Margulis și mai spune-i că un om bine crescut știe că asta nu e nici zi, nici oră de vizită! Și să... să se...

Eram pe cale să spun ceva foarte urât, fiindcă apropierea lui, chiar la câțiva pereți distanță, mă aduce într-o stare de nervi de nedescris. M-am abținut strângând pur și simplu pumnii cât am putut de tare, noroc că nu mai aveam unghii netăiate. Nu-i bine să-ți arăți slăbiciunile, în special de față cu oameni care țin cu dușmanul și în special față de femei care țin cu el. După ce-a ieșit Safta, am luat „Vanity Fair” în mână și am încercat să citesc o pagină. Firește, n-am putut: țineam cartea pe dos. Când mi-am dat seama, m-am înroșit. M-am dus la fereastră: nu mai era lumina bună, primăvărată, de ieri. Fulguia fără spor, și-am privit strada. Nu mi-am îngăduit nici măcar o lacrimă, lucru care m-a umplut de mândrie.

Am trecut pe la Jacques. Era la curent cu încercarea de vizită neizbutită și m-a strâns de mână cu mânuța lui rece, fără o vorbă. Ca să ne înveselim i-am spus că am aranjat să mă duc cu verișoara noastră după cadouri și ne-am sfătuit ce să-i mai luăm lui papă și celorlalți care vor veni de Crăciun la noi.

— Darr n-arr fi mai bine să stai acasă? Ești foarte carraghioasă. Nu te doarre?

Mă durea, dar nu măseaua, ci sufletul. Puroiul de la măsea și nisipul din ochi erau îngrămădite și-n suflet. Și cumpărăturile fac foarte bine la suflet. Fiind iarnă, îmi puteam masca obrazul cu o eșarfă. Oricum, trebuia să cumpăr cadouri, nu mai era timp. Nu știu ce-a fost în capul meu să las toate astea pe ultimele zile. Nu știu ce-a fost, dar știu „cine”.

MARȚI 23 DECEMBRIE

Hazardul

Astă seară papă, abia întors de la Giurgiu, s-a speriat când a auzit că am umblat toată ziua prin frig, așa că azi mi-a interzis cu desăvârșire să ies din casă. „Îl voi chema pe prietenul Steinhart să te consulte”, a zis, „dar, din câte văd, măseaua cu puroi e «de minte», așa că trebuie scoasă, măselele astea nu folosesc la nimic, aduc numai necazuri.” „Și mintea la fel”, i-am replicat, „pentru că eram tare posomorâtă.” Să ne gândim puțin, aveam toate motivele să fiu așa: mă simțeam tot rău, tot ca și când aș fi avut praf în ochi, obrazul tot umflat și îl visasem tot pe Alexandru. Se duela cu Nicu Filipescu și amândoi erau răniți, și parcă eu eram unul din martori, directorul de luptă. Nu-l puteam ajuta, totuși, se făcea că n-aveam voie.

Desigur, nu poate fi decât urmare a obsesiei gazetelor pentru cazul Lahovary – Filipescu, altfel spus, „L'Indépendance Roumaine – Epoca”. Eu n-aș crede că Nicu Filipescu l-a ucis intenționat, cum zic servitorii, e renumit pentru că se aprinde iute. Dar nici milă n-a avut de un om nedeprins cu sabia.

Într-un fel a fost totuși scrimă-crimă în numele onoarei. Papá mi-a pus Collir în ochi, nu m-a durut. Nici de scosul măselei nu mi-e frică. De altfel, acum sunt metode, mi-a spus papá, prin care-ți adoarme dintele, îți amorțește falca, și totul e fără chin, chiar dacă pe urmă, când se trezește locul adormit, revine și durerea. Papá m-a lăudat, zice că femeile sunt mai curajoase decât bărbații, în ce privește lupta cu boala. În familie se povestește la toate ocaziile festive cum pe papá l-a întrebat odată un coleg: „Domnule Margulis, ce părere aveți despre sexul slab?” Iar papá a zis pe loc: „Cred că sexul slab e sexul tare“, și vorba a circulat, mai ales că papá nu-i chiar faimos pentru vorbele de spirit. Când mă îmbolnăvesc îmi explică mereu ce s-a defectat în mine și-atunci nu mi-e deloc frică, mi se pare că suntem niște mașinării care trebuie din când în când reparate, unse, îngrijite. Mi-a spus că am conjunctivită și că ambele neplăceri sunt pesemne din cauza curentului: „Ai stat cu fereastra deschisă?” M-a învățat cum se leagă totul pe dinăuntrul capului nostru, urechile, cu nasul și cu gâtul, și câte canale și firicele de nerv fac drum răului în noi. El vorbește de trup, eu îi răspund de suflet.

Și-atunci papá îmi spune: „Mens sana in corpore sano”, cum bine spunea Juvenal, deși era poet. Are ce are cu poezii, nu-i prea iubește. Și: un doctor bun le vindecă pe amândouă, mintea și corpul. Să te vedem, papá, dacă-mi poți vindeca mintea și corpul de Alexandru, m-am gândit necăjită.

— O să te vindec, a spus el, de parcă m-ar fi auzit.

Am observat că uneori citește gândurile, exact ca prietenul nostru, conu Costache. Adevărul e că am muștrări de cuget pentru felul în care l-am expediat ieri pe Alexandru. După visul de azi-noapte văd lucrurile cu totul diferit, mi se pare că e în primejdie și că trebuie să-l ajut. Dar dacă e bine mersi, și iar mă fac de răs? La urma urmei n-am refuzat nimănui o vizită, de ce-aș începe cu el? Așa că mi-am deschis sertarul de la măsuța de scris și-am început să caut un plic cu hârtie mai deosebită. Am ales până la urmă una care avea, dacă o priveai la lumină, o floare a reginei în filigran. M-am gândit o bună bucată de vreme, mintea nu-mi mergea, pesemne fiindcă nici „corpore sano” n-aveam. Până la urmă am scris așa:

București, 23 dec. 1897

Domnule,

Vizita dumneavoastră de ieri m-a surprins într-un moment nepotrivit. Sunt destul de bolnavă, am conjunctivită (o boală prin care ochii mei au dobândit un amestec de verde cu roșu, cum sunt culorile hainelor din tablourile renașcentiste), am și alte necazuri, nu vi le mai spun. Poate, dacă v-ați fi luat câteva minute din timpul dumneavoastră, foarte prețios, sunt sigură, ca să-mi scrieți măcar cu o zi înainte, aș fi reușit să fac posibilă întâlnirea noastră. Dar grija pentru reguli nu vă preocupă. Dacă doriți totuși să mă vedeți, fiind prevenit asupra felului în care arăt, vă rog să veniți sâmbătă 27, la noi acasă, după-amiază la 5. Părinții, din păcate, sunt tocmai atunci plecați într-o vizită. Aștept răspunsul dumneavoastră cu nerăbdare,

Iulia Margulis

Funda de la semnătură a ieșit cam boțită, semn că nu sunt în toane bune. N-o să-mi plâng de milă: ochii, măseaua care trebuie scoasă, „les règles”, curățenia care nu se mai termină, ba parcă abia începe, fiindcă abia acum e sub comanda mamei, și visul urât. Dar, cum am scris biletul, cum m-am liniștit. Și, cum a venit Nicu la frățiorul meu, cum l-am trimis cu plicul la Alexandru, ba i-am dat și bani de tramvai. Îmi crește un ceas mare în inimă de câte ori aștept un răspuns de la el, unul care merge de două ori mai încet decât ar trebui și care bate secundele de două ori mai tare. Și parcă toate celelalte necazuri ale mele sunt mai mici și mai depărtate, ca atunci când te uiți, la operă, prin binoclul întors.

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrive, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Acțiunea se petrece:

- a. sâmbăta, acasă la familia Mangulis;
- b. după-amiaza la 5, în Mangalia;
- c. în cabinetul doctorului Mangulis, unde Iulia vine la consultație;
- d. în București, la sfârșitul lui 1897, cu câteva zile înainte de Crăciun.

2. În momentul în care Alexandru își anunță vizita, Iulia:

- a. reușise să își taie abia unghiile de la mâna dreaptă, deși avea nisip în ochi și obrazul umflat;
- b. avea obrazul umflat, nisip în ochi și purta o rochie cenușie;
- c. tocmai își tăiasse toate unghiile de la mâini și se îmbrăcase într-o rochie *gris souris*;
- d. tocmai citea o pagină din *Vanity Fair*, deși întreaga casă se pregătea de curățenie.

3. Iulia este iritată la venirea slujnicei, deoarece i se pare că:

- a. toată casa era cu fundu-n sus, în plină curățenie;
- b. toți cei pe care îi plătește o trădează;
- c. Safta ținea cu Alexandru, deci nu îl refuză pentru că nu îi putea rezista;
- d. a dat buzna în cameră ca să îi înmâneze cartea de vizită.

4. În ce privință a lăudat-o papá pe Iulia?

- a. pentru că e mai curajoasă decât toți bărbații;
- b. pentru că e foarte curajoasă în lupta cu boala;
- c. pentru că s-a îmbolnăvit, are conjunctivită și infecție la măsea, dar nu îi pasă;
- d. pentru că nici ea nu-i prea iubește pe poeți.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei principale ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. În urma unei consultații medicale sumare, papá decide că Iulia are conjunctivită, iar măseaua infectată trebuie scoasă.
- 2. Luată prin surprindere, tânăra îl respinge pe vizitator, sub pretextul că nu îl cunoaște.
- 3. Iulia suferă și regretă că i-a respins vizita lui Alexandru Livezeanu.
- 4. Deși se simte eliberată după scrierea biletului, ea conștientizează că acum este încă și mai emoționată și mai nerăbdătoare.
- 5. De cum deschide ochii, Iulia descoperă că are falca umflată.
- 6. Ca să compenseze necazurile, decide să meargă la cumpărături.
- 7. În timp ce își tăia unghiile, Iulia este înștiințată despre o vizită neașteptată.
- 8. Tânăra decide să îi scrie domnului Livezeanu o scrisoare prin care îl invită să o viziteze.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, prin enunțuri, la fiecare din următoarele cerințe:

1. Menționează două motive/ cauze pentru care Iulia se afla marți într-o stare de suferință.
2. Precizează ce trăsătură a Iuliei reiese din fragmentul: *Am continuat să-mi tai aparent liniștită unghiile, operație pe care o fac singură, spre deosebire de alții, apoi i-am spus fetei....*
3. Prezintă, în cel mult 6 rânduri, o stare de spirit/ un sentiment al Iuliei Margulis, raportându-te la gesturile ei care însoțesc redactarea scrisorii.
4. La finalul fragmentului există următoarea secvență: *Și parcă toate celelalte necazuri ale mele sunt mai mici și mai depărtate, ca atunci când te uiți, la operă, prin binoclul întors.*
Explică, în 8-10 rânduri, de ce crezi că Iuliei îi par în final necazurile celelalte mult mai nesemnificative.

D. (12 puncte)

Imaginează-ți următoarea situație: ești membru/ membră în colectivul redacțional al revistei școlii. Ai decis să scrii un text eseistic despre educația și bunele maniere ale adolescenților de-a lungul secolelor, în care să te folosești de personajul Iulia Margulis ca termen de comparație pentru adolescenții de azi, pentru a evidenția asemănări și deosebiri.
Redactează textul, în maximum 20 de rânduri.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

DIALOG CU TINERII – „Diferiți, dar egali!”

Întrebare consultativă: Ce le-ar permite tinerilor să aibă un dialog respectuos și nonviolent cu cei care au opinii foarte diferite de ei?

Iată câteva dintre răspunsurile oferite de tinerii care au răspuns la chestionarul online „România. Ciclul al VI-lea al procesului de Dialog Structurat cu Tinerii”:

- *Educația este cheia și pentru a combate limbajul instigator la ură și violența de limbaj.*
- *Tinerii trebuie educați încă din primii ani de școală în spiritul acceptării opiniilor și diversității celorlalți și, de asemenea, trebuie educați să își gestioneze emoțiile, inclusiv în mediul online/virtual.*
- *Educația interculturală poate juca un rol important în prevenirea discriminării, tinerii învățând să respecte valorile celorlalți, chiar dacă nu le împărtășesc.*
- *În sistemul educațional ar trebui integrate sesiuni de formare, prin metode nonformale, pentru dezvoltarea comunicării și gestionarea stresului și a furiei, pentru a cultiva competențe precum ascultarea activă, empatia și asertivitatea.*
- *Participarea tinerilor la activități de voluntariat îi ajută să se deschidă în fața celorlalți, să devină mai toleranți, să-și gestioneze mai bine emoțiile și sentimentele și să cunoască persoane diferite, astfel că trebuie încurajată.*
- *Climatul educațional trebuie să fie unul ce garantează tinerilor confort psihic și un mediu în care să nu se simtă discriminați în niciun fel.*
- *Cadrele didactice trebuie să cultive valorile acceptării diversității și respectului reciproc în toate activitățile pe care le desfășoară cu tinerii.*

- Fiecare instituție de învățământ trebuie să aibă o strategie și un plan de acțiune concret pentru a combate limbajul instigator la ură, bullyingul și violența de limbaj, psihică sau cibernetică, iar victimele acestor practici trebuie să beneficieze de consiliere specializată.
  - Sistemul educațional trebuie să cultive dezbaterea bazată pe argumente concrete, pe discuția ideilor, nu pe atacuri la persoană sau jigniri. Elevii și studenții trebuie antrenați periodic în dezbateri pentru a fi obișnuiți cu astfel de discuții și pentru a fi capabili să își susțină ideile într-un mod pașnic.
  - Tinerii cu probleme în gestionarea furiei trebuie îndrumați pentru a primi, instituționalizat, consiliere specializată în acest sens (...).
  - Mediul educațional trebuie să combată dezvoltarea stereotipurilor și prejudecăților negative și să promoveze analiza în profunzime a subiectelor supuse dezbaterii.
  - Dezvoltarea unor campanii în media și pe rețele sociale prin care să fie promovate valori precum acceptarea diversității sau respectul reciproc.
  - Dezvoltarea abilităților de negociere ale tinerilor, pentru a fi evitate conflictele atunci când opiniile sunt divergente.
  - Utilizarea limbajului nonverbal și paraverbal în mod pozitiv.
- (Text preluat de pe <http://mts.ro/wp-content/uploads/2018/05/Raport-National-Dialog-Structurat.pdf>)

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare din următoarele cerințe, prin valorificarea textului citat:

1. Menționează două beneficii/ avantaje pe care le dobândesc tinerii care participă la activități de voluntariat.
2. Precizează două ținte concrete pe care fiecare instituție de învățământ ar trebui să le cuprindă în strategia și planul de acțiune.
3. Explică în ce mod pot fi ajutați atât tinerii care întâmpină dificultăți în gestionarea stărilor de furie, cât și victimele acestora.
4. Prezintă, în cel mult 6 rânduri, caracteristicile unui climat educațional de tipul „*Diferiți, dar egali!*”

B. (12 puncte)

Imaginează-ți că ești ales *Ambasadorul Diversității* în școala ta.

Redactează un text de maximum 20 de rânduri, în care, folosindu-te de informațiile din textul-suport, să îți susții opinia despre implicațiile negative ale discriminării și bullyingului în mediul școlar, oferind două soluții concrete pentru combaterea acestor tipuri de atitudini și comportamente.

SUBIECTUL al III-lea (câte 2 puncte pentru cerințele 1-3; 4 puncte pentru cerința 4) **10 puncte**
Privește următorul print-screen al unei pagini web și, pe baza informațiilor pe care le conține, răspunde întrebărilor de mai jos:

1. Precizează scopul pe care îl are site-ul www.24edu.ro.
2. Precizează două utilități ale serviciului 24edu.
3. Explică informațiile oferite de una dintre imaginile date.
4. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, relația dintre mesajul verbal și elementele vizuale utilizate de site în prezentarea platformei.

24edu: singura soluție
completa de
management școlar
din România

Informații și suport:
suport@24edu.ro
0374 475 867

[Întrebări frecvente](#)

24edu - Catalog Școlar Online

Sistem educațional la nivel european

Serviciul 24edu este o platformă educațională dedicată instituțiilor de învățământ preuniversitare (prescolar, primar, gimnazial, liceal). Reprezintă un sistem complet de **notare** (note, absente, calcul automat al mediilor), **Comunicare** (inspectorat-scoală-elevi-profesori-parinți), **instrumente de predare** (materiale didactice, teme), **organizare** (avizier, calendar), **notificare și informare** (SMS, email) și poate fi configurat în funcție de nevoile școlii.

